

การละหมาดตะรอวีหฺสำหรับผู้เดินทาง

صلاة التراويح للمسافر

< تايلاندية >

มุฮัมมัด ศอลิหฺ อัล-มุญญิด

محمد صالح المنجد

๒๐๑๓

ผู้แปล: แวมุฮัมหมัดซาบรี แวะยะไก๊ะ

ผู้ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน

ترجمة: وي محمد صبري وي يعقوب

مراجعة: صافي عثمان

การละหมาดตะรอวีหฺสำหรับผู้เดินทาง

การสรรเสริญทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ พระผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ขอการสดุดีแห่งอัลลอฮฺ และความสันติสุขปลอดภัยจงมีแด่ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ผู้เป็นศาสนทูตท่านสุดท้าย และบรรดาเครือญาติตลอดจนบรรดาเศาะหาบะฮฺและบรรดาผู้ที่รักใคร่เป็นมิตรกับท่าน ตราบจนถึงวันแห่งการตัดสิน

ถาม เนื่องด้วยเดือนเราะมะฎอนนั้นมีความพิเศษเป็นเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับมุสลิม และทุกคนต่างก็มีความขะมักเขม้นในการทำอิบาดะฮฺ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่เห็นได้ประจักษ์ชัดที่สุดในเดือนนี้ ดังนั้นฉันอยากถามว่า การละหมาดตะรอวีหฺมีหุก่มเป็นเช่นไรสำหรับผู้ที่อยู่ในสภาพของการเดินทาง?

ตอบ- อัลฮัมดุลิลลาฮฺ -การสรรเสริญทั้งหลายเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ การละหมาดตะรอวีหฺในเดือนเราะมะฎอนคือส่วนหนึ่งของการละหมาดกียามุลลัยลฺ ซึ่งเป็นศาสนกิจที่อัลลอฮฺทรงยกย่องแก่ผู้ที่ปฏิบัติมัน ดังที่พระองค์ได้ดำรัสว่า

﴿ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ [الذاريات: 17]

ความว่า “ พวกเขาเคยหลับนอนแต่เพียงส่วนน้อยของเวลากลางคืน ” (สูเราะฮฺ อัลซ-ซารียาต 17)

ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เองก็ได้ลุกขึ้นละหมาดกียามุลลัยลฺ ทั้งในเดือนเราะมะฎอนและเดือนอื่นๆ และท่านไม่เคยละทิ้งการละหมาดกียามุลลัยลฺเลยไม่ว่าจะพำนักอยู่ที่บ้านหรือขณะเดินทางก็ตาม

ท่านอิบน์อุลคัยอิม เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า “ ไม่เคยปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะสัลลัม ละทิ้งการละหมาดกียามุลลัยลฺไม่ว่าจะพำนักอยู่ที่บ้านหรือขณะเดินทางเลย ทั้งนี้กลับปรากฏว่าเมื่อท่านนบีได้เผลอนอนหลับไม่รู้สีกตัวหรือเจ็บป่วย (จนทำให้ไม่สามารถลุกขึ้นละหมาดกียามุลลัยลฺได้) ท่านก็จะละหมาดชดในชักรกลางวัน 12 ร็อกอัตแทน ” จบการอ้างจากหนังสือ “ซาดุลมะอะอาด หน้า 1/311”

ท่านอัล-บุคอรี หมายเลข 945 ได้รายงานจากท่านอิบน์ อุมีร์ เราะหิมะฮุลลอฮฺอันฮุมมา ได้เล่าว่า

« كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي فِي السَّفَرِ عَلَى رَاحِلَتِهِ حَيْثُ تَوَجَّهَتْ بِهِ يَوْمِيَّ إِيمَاءَ صَلَاةِ اللَّيْلِ إِلَّا الْفَرَائِضَ، وَيُوتِرُ عَلَى رَاحِلَتِهِ »

ความว่า “ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ละหมาดระหว่างการเดินทางบนพาหนะของท่าน โดยการแสดงท่าทาง (ด้วยการก้ม ๆ เงย ๆ) และโดยหันทิศตามที่พาหนะได้หันไป ยกเว้น ละหมาดฟัรฎู (ท่านจะลงจากพาหนะมาละหมาดบนพื้นโดยหันไปทางกิบลัต) และท่านได้ ละหมาดอิติรบนพาหนะของท่าน”

ท่านอัล-บุคอรี หมายเลข 1034 ได้รายงานจากท่านสลิม บิน อับดุลลอฮฺ บินอุมร์ เราะะฎียัลลอฮุอันฮุมมา ได้เล่าว่า

« كَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا يُصَلِّي عَلَى دَابَّتِهِ مِنَ اللَّيْلِ وَهُوَ مُسَافِرٌ، مَا يُبَالِي حَيْثُ مَا كَانَ وَجْهُهُ »

ความว่า “ ท่านอับดุลลอฮฺ บินอุมร์ เราะะฎียัลลอฮุอันฮุมมา ได้ละหมาดบนสัตว์พาหนะของท่าน ในช่วงคำคืนโดยที่ท่านเดินทางอยู่ โดยที่ท่านไม่สนว่าจะหันไปทิศทางใด ”

ท่านอิบนุอุมร์ เราะะฎียัลลอฮุอันฮุมมา ได้เล่าอีกว่า

«وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُسَبِّحُ عَلَى الرَّاحِلَةِ قَبْلَ أَيِّ وَجْهِ تَوَجَّهَ، وَيُوتِرُ عَلَيْهَا، غَيْرَ أَنَّهُ لَا يُصَلِّي عَلَيْهَا الْمَكْتُوبَةَ»

ความว่า “ ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวสรรเสริญ (ละหมาดสุนัต) บนพาหนะของท่าน โดยที่ท่านได้หันหน้าไปยังทิศที่มุ่งหน้าไป และท่านละหมาดอิติรบนพาหนะเช่นกัน แต่ท่านไม่ทำเช่นนั้นกับละหมาดฟัรฎู ”

สำหรับการละหมาดสุนัตที่ผู้เดินทางควรต้องละเว้นนั้นคือ การละหมาดสุนัตเราะวาติบก่อนและหลังละหมาดซุฮฺริ สุนัตเราะวาติบหลังละหมาดมัฆริบ และสุนัตเราะวาติบหลังละหมาดอิซาอ์เท่านั้น ส่วนอื่นจากนี้ไม่ว่าจะเป็นสุนัตเราะวาติบก่อนคุบหฺหรือสุนัตอื่น ๆ ก็ยังมีบัญญัติให้ละหมาดทั้งสำหรับผู้เดินทางและผู้พำนักอยู่ที่บ้าน

ท่านมุสลิม ในหนังสือ “เศาะฮีหฺ” ของท่าน หมายเลข 1112 ได้รายงานจากท่านหุฟศฺ บินอาศิม บินอุมร์ บินอัล-คีอฎฏอบ ได้เล่าว่า

«صَحِبْتُ ابْنَ عُمَرَ فِي طَرِيقِ مَكَّةَ، فَصَلَّى لَنَا الظُّهْرَ رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ أَقْبَلَ وَأَقْبَلْنَا مَعَهُ حَتَّى جَاءَ رَحْلَهُ، وَجَلَسَ وَجَلَسْنَا مَعَهُ فَحَانَتْ مِنْهُ التِّفَاتَةُ نَحْوَ حَيْثُ صَلَّى، فَرَأَى نَاسًا قِيَامًا، فَقَالَ مَا يَصْنَعُ هَؤُلَاءِ؟ قُلْتُ: يُسَبِّحُونَ (أي: يصلون الراتبة) قَالَ: لَوْ كُنْتُ مُسَبِّحًا لَأَتَمَمْتُ صَلَاتِي، يَا ابْنَ أَخِي، إِنِّي

صَحِبْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي السَّفَرِ، فَلَمْ يَزِدْ عَلَيَّ رُكْعَتَيْنِ حَتَّى قَبَضَهُ اللَّهُ، وَصَحِبْتُ أَبَا بَكْرٍ فَلَمْ يَزِدْ عَلَيَّ رُكْعَتَيْنِ حَتَّى قَبَضَهُ اللَّهُ، وَصَحِبْتُ عُمَرَ فَلَمْ يَزِدْ عَلَيَّ رُكْعَتَيْنِ حَتَّى قَبَضَهُ اللَّهُ، ثُمَّ صَحِبْتُ عُثْمَانَ فَلَمْ يَزِدْ عَلَيَّ رُكْعَتَيْنِ حَتَّى قَبَضَهُ اللَّهُ، وَقَدْ قَالَ اللَّهُ: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾

ความว่า “ฉันเคยร่วมเดินทางกับท่านอับนิอุมร์ไปยังเมืองมักกะฮฺ ซึ่งท่านได้นำเราละหมาดซุฮฺรี 2 ร็อกอัต แล้วท่านก็ลุกเดินไป เราก็เดินไปพร้อมท่านจนกระทั่งถึงที่เก็บสัตว์พาหนะ แล้วท่านก็นั่ง เราจึงนั่งพร้อมกับท่าน ทันใดนั้นท่านก็หันไปยังที่ที่ใช้ละหมาดเมื่อสักครู่ พลันเห็นผู้คนที่ได้ยืนละหมาดกัน ท่านจึงกล่าวว่า พวกเขาได้ทำอะไรกัน ? ฉันได้ตอบว่า พวกเขาได้สรรเสริญพระองค์อัลลอฮฺกัน (ละหมาดสุนัตเราะวาติบ) ท่านอับนิอุมร์จึงกล่าวว่า ถ้าฉันเลือกที่จะละหมาดสุนัตเราะวาติบแล้วไซ้ร ฉันก็จะละหมาดฟรฎูให้ครบ 4 ร็อกอัต อย่างแน่นอน ไห้หลานของฉันเอ๋ย ฉันได้ร่วมเดินทางกับท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ในขณะที่เดินทาง ท่านไม่เคยละหมาดเกิน 2 ร็อกอัตเลย (และจะไม่ละหมาดสุนัตเราะวาติบอีก) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงให้ท่านเสียชีวิต และฉันได้ร่วมเดินทางกับท่านอับบักร์ ท่านไม่เคยละหมาดเกิน 2 ร็อกอัตเลย (และจะไม่ละหมาดสุนัตเราะวาติบอีก) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงให้ท่านเสียชีวิต และฉันได้ร่วมเดินทางกับท่านอุมร์ ท่านไม่เคยละหมาดเกิน 2 ร็อกอัตเลย (และจะไม่ละหมาดสุนัตเราะวาติบอีก) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงให้ท่านเสียชีวิต และฉันได้ร่วมเดินทางกับท่านอูษมาน ท่านไม่เคยละหมาดเกิน 2 ร็อกอัตเช่นกัน (และจะไม่ละหมาดสุนัตเราะวาติบอีก) จนกระทั่งอัลลอฮฺทรงให้ท่านเสียชีวิต และแท้จริงอัลลอฮฺได้ดำรัสว่า “โดยแน่นอนยิ่ง สำหรับสุเจ้าในตัวเราะสูลุลลอฮฺนั้นมีแบบอย่างที่ดีงามยิ่งแล้ว” สุเราะฮฺ อัล-อะหฺซาบ : 21”

คำกล่าวที่ว่า **وَلَوْ كُنْتُ مُسَبِّحًا لَأَتَمَمْتُ صَلَاتِي** หมายความว่า ถ้าฉันเลือกที่จะละหมาดสุนัตแน่แท้ การละหมาดฟรฎูให้ครบ 4 ร็อกอัตต้องเป็นสิ่งที่ฉันชอบจะกระทำยิ่งกว่า แต่ฉันก็ไม่เห็นด้วยที่จะทำอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนั้น (คือทั้งละหมาดสุนัตเราะวาติบและละหมาดฟรฎูให้ครบ 4 ร็อกอัตในขณะที่เดินทาง) เพราะที่เป็นสุนนะฮฺของท่านนบีนั้นคือให้ละหมาดย่อและงดละหมาดสุนัตเราะวาติบ

นักวิชาการคณะกรรมการถาวรเพื่อการวินิจฉัยปัญหาศาสนา ถูกถามว่า “พวกท่านมีความคิดเห็นเช่นไรสำหรับผู้เดินทางที่ได้ละหมาดย่อ (เนื่องจากการเดินทาง) ย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่าสำหรับพวกเขาที่จะละหมาดตะรอวีหฺในเดือนเราะมะฎอนด้วยหรือไม่?”

คณะกรรมการถาวร ฯ ได้ตอบว่า “การกียามเราะมะฎอน (ละหมาดตะรอวีหฺ) นั้นคือสุนนะฮฺโดยที่ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างไว้ และด้วยเหตุนี้เอง บรรดาเศาะหาบะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม จึงได้นำมาปฏิบัติตามกันมา และมันได้ดำเนินมาเรื่อย ๆ จนถึงเรา ณ ทุกวันนี้ ดังมีบันทึกในตำราหะดีษเศาะฮีหฺของอัล-บุคอรฺีและมุสลิมจากหะดีษของท่านหญิงอาอิชะฮฺ ได้เล่าว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ละหมาดในบางคืน หลังจากนั้นบรรดาเศาะหาบะฮฺก็ได้ร่วมละหมาดพร้อมกับท่าน และแล้วท่านก็ได้ล่าช้าที่จะ

ออกมาละหมาดร่วมกับพวกเขา โดยที่ท่านได้ละหมาดในบ้านของท่านเองในคำคืนที่เหลือของเดือนนั้น โดยที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า “ฉันเกรงว่าจะเป็นพรีฏูเหนือพวกท่านในการละหมาดกลางคืน (ตะรอวีหุ) ซึ่งจะเป็เหตุทำให้พวกท่านอ่อนล้าที่จะปฏิบัติมัน”

และมีบันทึกในเศาะฮีหอัล-บุคอรีอีกว่า ท่านอุมร์ได้รวบรวมผู้คนให้ละหมาดตะรอวีหุตามหลังท่านอับย บิน กะอับ และมีบันทึกในตำราหะดีษเศาะฮีหของอัล-บุคอรีและมุสลิม จากหะดีษของท่านอบี สะละมะฮฺ บิน अब್ದุรเราะหฺมาน ซึ่งท่านได้ถามท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ละหมาดกียามุลลัยลุลอย่างไรบ้าง ? ท่านหญิงได้ตอบว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะไม่ละหมาดทั้งในเดือนเราะมะฎอนและเดือนอื่นๆ มากกว่า 11 ร็อกออัต และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยเดินทางในช่วงเดือนเราะมะฎอน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือการเดินทางเพื่อไปพิชิตเมืองมักกะฮฺ โดยที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ออกเดินทางในช่วงสิบวันสุดท้ายของเดือนเราะมะฎอน ในปีที่ 8 ของการฮิญาเราะฮฺ

ท่านอิบนุลกัอยิม เราะหิมะฮฺฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า ไม่เคยปรากฏว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ละทิ้งการละหมาดกียามุลลัยลุลไม่ว่าจะพำนักอยู่ที่บ้านหรือขณะเดินทางเลย ทั้งนี้กลับปรากฏว่าเมื่อท่านนบีได้เผลอนอนหลับไม่รู้สีกตัวหรือเจ็บป่วย (จนทำให้ไม่สามารถลุกขึ้นละหมาดกียามุลลัยลุลได้) ท่านก็จะละหมาดในช่วงกลางวันจำนวน 12 ร็อกออัตแทน” (ซาอูลมะอาด 1/311) และด้วยหลักฐานข้างต้นนี้เองที่เป็นคำอธิบายได้ว่า ถ้าพวกเขาได้ละหมาดตะรอวีหุในขณะที่เดินทาง ก็ถือเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามแบบฉบับสุนนะฮฺของท่านนบี” จบการอ้างจากพะตาวาโดยคณะกรรมการถาวร ฯ (7/206)

ข้อสรุปคือ การละหมาดตะรอวีหุ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ สำหรับผู้เดินทาง เช่นเดียวกับที่ได้ส่งเสริมให้ทำสำหรับผู้พำนักอยู่ที่บ้าน เนื่องด้วยมีแบบฉบับจากการปฏิบัติของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งท่านมีความขะมักเขม้นในการละหมาดกียามุลลัยลุล ทั้งในขณะที่เดินทางและพำนักอยู่ที่บ้าน

เราขอวิงวอนต่ออัลลอฮฺ ให้ทรงประทานเตาฟีกแก่เราและแก่ท่านในการเชื่อฟังพระองค์และได้รับความพึงพอใจจากพระองค์

อัลลอฮฺเท่านั้นที่ทรงรู้ดียิ่ง

Ref :: <http://www.islamqa.com/ar>

คำถามหมายเลข 79593

